



Буханцова Л.В.  
Привала В.О.

 **КОНДОР**



ПРОЦЕСИ ВИГOTOВЛЕННЯ  
ЛЕГКОГО ПЛЕЧОВОГО ОДЯГУ

 **КОНДОР**

Буханцова Л.В.  
Привала В.О.



---

## ПРОЦЕСИ ВИГOTOВЛЕННЯ ЛЕГКОГО ПЛЕЧОВОГО ОДЯГУ

---



 **КОНДОР**

*Рекомендовано Вченою радою Хмельницького  
національного університету як навчальний посібник  
для студентів вищих навчальних закладів*

Л.В. БУХАНЦОВА, В.О. ПРИВАЛА

# ПРОЦЕСИ ВИГОТОВЛЕННЯ ЛЕГКОГО ПЛЕЧОВОГО ОДЯГУ

Київ



2016

ББК 37.24  
УДК 687.02  
П 845

*Рекомендовано Вченою радою Хмельницького  
національного університету як навчальний посібник  
для студентів вищих навчальних закладів  
(протокол №5 від 24.12.2015р.)*

**Рецензенти:**

**Березненко С. М.**, д-р техн. наук, проф., завідувач кафедри технології і конструювання швейних виробів, Київський національний університет технологій та дизайну;

**Дейнека І. Г.**, д-р техн. наук, проф., завідувач кафедри легкої і харчової промисловості, Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля.

**Буханцова Л. В., Привала В. О.**

**П 845** Процеси виготовлення легкого плечового одягу: навчальний посібник / Л. В. Буханцова, В. О. Привала. – К.: Кондор-Видавництво, 2016. – 310 с.

**ISBN 978-617-7278-62-6**

Навчальний посібник розроблено у відповідності з програмою дисципліни «Основи технології виробів». У навчальному посібнику розглянуто основи пошиття швейних виробів, загальні відомості про процеси виготовлення одягу; детально викладено основні та заключні процеси виготовлення легкого плечового одягу.

Призначений для студентів вищих та професійно-технічних навчальних закладів, які здійснюють підготовку спеціалістів та кваліфікованих робітників для швейної промисловості. Може бути використаний інженерно-технічними працівниками швейної галузі.

**ББК 37.24**  
**УДК 687.02**

**ISBN 978-617-7278-62-6**

© Буханцова Л.В., Привала В.О., 2016  
© Кондор-Видавництво, 2016

---

# ПЕРЕДМОВА

---

Технологічний процес виготовлення одягу складається з таких етапів: створення моделі, розробка конструкції і технічної документації, підготовка і розкрій матеріалів, пошиття, заключне оброблення виробів, контроль якості, складання і зберігання готових швейних виробів. Вагоме місце у цьому процесі займають етапи пошиття та заключного оброблення, саме вони формують основні та заключні процеси виготовлення швейних виробів.

Технологія як наука вивчає способи дії на предмет праці, розробляючи на основі досягнень науки і техніку, нові раціональні методи оброблення та схеми технологічних процесів, визначаючи закономірності їхнього протікання.

Дисципліна «Основи технології виробів» є базовою для підготовки фахівців швейної галузі за напрямом «Технологія виробів легкої промисловості». Зміст дисципліни містить основи пошиття швейних виробів, загальні відомості про процеси виготовлення одягу, а також основні та заключні процеси виготовлення одягу, що відповідає сучасним технологіям виробництва і навчання.

Мета дисципліни – сформувані базові знання основ технології та технологічних процесів виготовлення швейних виробів для подальшого їхнього удосконалення та проектування.

У результаті вивчення цієї дисципліни студенти повинні знати сучасні способи з'єднання, обладнання, прогресивні технології виготовлення одягу різного асортименту із заданими властивостями та показниками якості, а також уміти використовувати набуті знання у своїй професійній діяльності.

Навчальний посібник розроблено відповідно до програми дисципліни «Основи технології виробів» напряму підготовки «Технологія виробів легкої промисловості». Викладені у посібнику матеріали сформовано у три розділи та додатки.

Розділ 1 «Основи технології пошиття одягу в умовах масового виробництва» (Буханцова Л.В.: пункти 1.1-1.2, Привала В.О.: пун-

кти 1.3-1.5) містить класифікацію одягу, а також основні поняття стосовно стібків, строчок, ниткових швів, безниткових з'єднань та волого-теплого оброблення швейних виробів.

Розділ 2 «Загальні відомості про процеси виготовлення одягу» (Буханцова Л.В.) дозволяє сформулювати уявлення про характеристику технологічного процесу виготовлення швейних виробів, способи його представлення, характеристику методів оброблення швейного виробу та оцінку їхньої економічності.

У розділі 3 «Основні та заключні процеси виготовлення легкого плечового одягу» (Буханцова Л.В.) детально розглянуто питання основних та заключних процесів виготовлення легкого плечового одягу.

Додатки містять технологічну характеристику засобів праці, приклади аналізу методів оброблення вузла швейного виробу, характеристику прокладкових матеріалів.

Засвоєнню теоретичного матеріалу сприяють наведені у посібнику питання для самопідготовки та приклади тестових завдань для підсумкового контролю.

Викладені у посібнику матеріали доцільно застосовувати при проходженні навчальних і виробничих практик, а також при виконанні курсового та дипломного проектування.

Видання призначене для викладачів ВНЗ та студентів, які навчаються за напрямом підготовки «Технологія виробів легкої промисловості» і може бути цікавим для фахівців швейних підприємств.

Автори вдячні рецензентам, вітчизняним та зарубіжним фахівцям у швейній галузі, праці яких є фундаментом викладеного у навчальному посібнику матеріалу.

---

## УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

---

У посібнику використано умовні позначення матеріалів для виготовлення швейних виробів:



тканина верху;



підкладкова тканина;



підкладка кишені;



неклеєва прокладка;



поверхня клеєвої прокладки зі сторони клеєвого покриття;



поверхня клеєвої прокладки із неклеєвої сторони.

---

# 1. ОСНОВИ ТЕХНОЛОГІЇ ПОШИТТЯ ОДЯГУ

---

## 1.1. Класифікація одягу

**Одяг** – це сукупність предметів та виробів, якими покривають частково (штани, плаття тощо) або повністю (комбінезон) тіло людини. Одяг забезпечує комфортні умови для життєдіяльності організму людини і протікання психологічних процесів.

За класифікацією, прийнятою у швейній промисловості, одяг поділяють на **класи** – побутовий і виробничий.

**Побутовий одяг** – одяг для носіння у різних побутових і суспільних умовах [ДСТУ 2027-92].

Побутовий одяг може бути повсякденним, урочистим, спортивним, національним та форменим. Розрізняють верхній одяг (швейний, трикотажний, хутряний, із натуральної або штучної шкіри, спілка), білизняні та корсетні вироби, пляжний одяг, головні убори, рукавичні, хустково-шарфові та панчішно-шкарпеткові вироби і швейні вироби, які не належать до одягу.

Швейними виробами, які не належать до одягу, є постільна білизна, простирадла, наволочки, підодіяльники, чохли, коміри, манжети, манишки, сумки, штори, пелюшки, стьобані ковдри і покривала, конверти для новонароджених тощо [ДСТУ 2027-92].

Асортимент швейних виробів, що формують верхній одяг побутового призначення, надзвичайно різноманітний. Тому побутовий одяг поділяють на підкласи, групи, підгрупи, види та типи.

**Підкласи** одягу визначають умови його експлуатації. На **групи** одягу поділяють залежно від його наочної належності (табл. 1.1).

**Підгрупи** швейних виробів формують за статеві-віковою ознакою на чоловічий, жіночий та дитячий одяг. У свою чергу, дитячий одяг є: для новонароджених (до 9 місяців), для дітей ясельного віку (від 9 місяців до 3 років), для дітей дошкільної групи (від 3 до

7 років), одяг для дітей молодшої шкільної групи (хлопчиків від 7 до 12 років і дівчаток від 7 до 11,5 років), одяг для дітей старшої шкільної групи (хлопчиків від 12,5 до 15,5 років і дівчаток від 11,5 до 14,5 років), для дітей підліткової групи (хлопчиків від 15,5 до 18 років і дівчаток від 14,5 до 18 років).

Чоловічий і жіночий одяг випускають для трьох вікових груп – молодшої, середньої та старшої.

Одяг поділяють на **види** за сезонними ознаками – весняно-осінній, літній і зимовий. Кожен вид одягу має різновиди залежно від конструкції моделей, форми і силуету одягу, покрою рукавів, комірв тощо.

*Таблиця 1.1*

**Підкласи та групи побутового одягу [ДСТУ 2027-92]**

Підкласи побутового одягу		Групи побутового одягу
Верхній одяг	плечовий та поясний одяг, за винятком білизняних та корсетних виробів	пальто, плащі, накидки, куртки, піджаки, жакети, комбінезони, напівкомбінезони, сукні, халати, блузки, ліфи, сорочки, жилети, спідниці, джемпери, светри тощо
Білизняні вироби	одяг, що надягають на корсетні вироби або безпосередньо на тіло людини	спідні сорочки, нижні спідниці, нічні сорочки, сорочечки, труси, кальсони, повзунки, піжами
Корсетні вироби	швейні або трикотаажні вироби, що вдягають безпосередньо на тіло для формування і підтримки його окремих частин та (або) для тримання панчіх	бюстгальтер, грація, напівграція, корсет, напівкорсет, пояс для панчіх



---

## ПРЕДМЕТНИЙ ПОКАЖЧИК

---

асортимент одягу	79	дефекти ниткових швів	52
бейка	102	доточки	156
– одношарова	104	дублювання	82
– двошарова	104	етап оброблення кишені	117
білизняні вироби	7, 12	жабо	101
блузка	11	жилет	111
блузка-топ	11	з'єднування	
блузон	11	– клейове	61
борти	155, 160	– заклепувальне	64
бретель	111	– швейне	21
верхній одяг	6-7, 10	заключне оздоблення	240
виріб	247	застібка	151
виточки	83	застібка-«блискавка»	177
відліт коміра	186	– потайна	177
вішалка	113	зварювання деталей	62
волан	101	– термоконтатне	63
– знімний	101	– ультразвукове	63
– пришивний	101	– високочастотне	63
волого-теплове		зрізи	181
оброблення	66	– плечові	181
вставка	100	– бічні	181
вузол	247	капошон	208
головні убори	8-9	– одношаровий	209
горловина	184	– двошаровий	209
граф технологічного		– вшивний	210
процесу	259	– знімний	210
деталь		кишеня	
– неподільна	247	– прорізна кишеня	115
– складальна	247	– накладна	146
деталі		– у шві	143
– дрібні	106	– у рамку	122
– неосновні	78	– з клапаном	130
– основні	143	– з листочкою	136
– оздоблювальні	80		

клапан	106	листочка	109
клас шва	25	– вшивна	109
класифікація швейних		– настрочна	109
машин	54	ліф	11
– технологічна	54	манжета	
– конструкторська	55	– суцільно викроєна	219
клеюва прокладка	156	– відкладна	222
код шва	13	– пришивна	226
коефіцієнт		– замкнута	218
– «чистої» механізації	266	– незамкнута	221
– відповідності	266	майка	12
– концентрації	266	маркування	240
– механізації	266	матриця зв'язків деталей	260
– оснащеності процесу	267	машина	54
– прогресивності тех-		– універсальна	55
нології	265	– спеціальна	56
кокетка	88	– спеціалізована	56
– суцільно викроєна	88	– напівавтоматичної	
– відрізна	91	дії	57
– невідлітна	91	– автоматичної дії	58
– відлітна	98	мереживо	104
– пришивна	90	метод оброблення деталей	261
– накладна	89	– послідовний	262
комір	186	– паралельний	262
– знімні	201	– одночасний	262
– вшивні	188	– паралельно-	262
– фантазійні	206	послідовний	
– суцільно викроєні	204	– альтернативний	264
– комбіновані	206	монтаж кишені	121
– «шаль»	206	накладка	173
– «апаш»	206	накладна кишеня	146
– комір-стояк	205	– плоска	148
контроль технологічного		– об'ємна	149
процесу	240	– «портфель»	150
контроль якості продукції	240	низ	
корсетні вироби	7	– рукавів	214
критичний шлях графа	261	– виробу	235

обшивка	123	планка	163
– верхня	123	– суцільно викроєна	164
– нижня	123	– пришивна	165
одяг	6	– настрочна	165
– побутовий	6	– накладна	165
– виробничий	8	плаття	10
– спеціальний	9	плаття-костюм	10
– захисний	9	плаття-пальто	10
– формений	9	плечові накладки	234
– плечовий	9	пляжний одяг	8
– поясний	9	погон	111
операція		поздовжник	118
– технологічна	255	посадка оката рукава	229
– технологічно непо-		початкове оброблення	79
дільна	255	пояс	111
– збірна	255	праска	72
– складально-		прасувальний стіл	72
монтажна	255	предмет праці	248
– оздоблювальна	255	пресове обладнання	73
пакування швейних ви-		прийом	255
робів	240	приклеювання	80
панчішно-шкарпеткові		пристрій	58
вироби	8	пройма	213
параметри ниткових швів	44	прокладка	79
пароповітряний манекен	73	прорізнi обшивні петлі	162
пата	111	рівень технології	
підборт	156	виробництва	265
– суцільно викроєний	157	розріз рукава	228
– відрізний	158	рукав	
– відрізний укорочений	161	– вшивний	229
підзор	119	– реглан	231
підкладка	79	– напівреглан	231
підкладка кишені	119	– суцільно викроєний	232
підокатники	234	рукавичні вироби	8
підріз	85	рюш	10
піжама	11	сарафан	10
пiлкотримач	113	складальна схема	
		оброблення	125-214

складки	37	– зшивально-	
– одностороння	86	обметувальні	19
– зустрічна	87	стібок	12
– бангова	87	стояк коміра	186
– застрочена	88	строчка	13
– складна	88	– з'єднувальна	22
сорочка	12	– обметувальна	23
– верхня	12	– оздоблювальна	23
– спідня	12	– підбивальна	23
– нічна	12	– стобальна	24
спідниця	9-10	– безпосаджувальна	22
спосіб		– комбінована	24
– зварний	62	сукня	10
– клейовий	61	схема розрізання входу в	
– нитковий	21	кишеню	121
– комбінований	66	тасьма	106
стадія волого-теплового		теплостійкість	68
оброблення	66	термостійкість	68
стадія технологічного		терміни волого-теплового	
процесу	248	оброблення	70
– заготовчо-		– розпрасувати	70
оздоблювальна	249	– запрасувати	70
– збірно-складальна	249	– припрасувати	70
– заключно-		– спрасувати	70
оздоблювальна	250	– відтягнути	71
стібки	13	– пропарити	71
– ручні	15	– відпарити	71
– прямі	14	– приклеїти	71
– косі	14	– продублювати	71
– хрестоподібні	15	– оплавити	71
– петлеподібні	15	– сфальцювати	71
– петельні	15	терміни машинних робіт	40
– спеціальні	15	– зшивання	40
– машинні	15	– пришивання	41
– човникові	15	– обшивання	41
– ланцюгові	17	– вшивання	41
– зшивні	17	– вишивання	41
– плоскі	20	– настрочування	41
– обметувальні	19	– розстрочування	41

– застрочування	41	– у замок	31
– підшивання	41	– запошивний	31
– обкантування	41	– обшивний	32
– обметування	41	– у підгин	34
терміни ручних робіт	40	– обкантовува-	
– уфастригування	40	льний	35
– сфастригування	40	– рельєфний	38
– нафастригування	40	– з кантом	39
– прифастригування	40		
– зафастригування	40		
– вифастригування	40		
термомеханічна крива	69		
технологічна послідовність	254		
технологічний процес	248		
технологічне обладнання	54		
тривалість технологічно не-			
подільної операції	255		
умовна складальна одиниця			
виробу	258		
фуфайка (футболка)	12		
халат	11		
хлястик	111		
хомутик	113		
хустково-шарфові вироби	8		
частота строчки	49		
шлиця	237		
шлярка	100		
шнур	106		
шов	13		
– з'єднувальний	27		
– крайовий	32		
– оздоблювальний	37		
– зшивний	27		
– розстрочний	27		
– настрочний	28		
– накладний	28		
– у дотик	30		
– білизняний	30		
– подвійний	30		

---

# ЗМІСТ

---

<b>Передмова</b>	<i>3</i>
<b>Умовні позначення</b>	<i>5</i>
<b>1. Основи технології пошиття одягу</b>	<i>6</i>
1.1. Класифікація одягу	<i>6</i>
1.2. Стібки та строчки	<i>12</i>
1.3. Ниткові строчки та шви	<i>21</i>
1.3.1. Класифікація ниткових швів	<i>24</i>
1.3.2. Термінологія виконання ручних та машинних робіт	<i>40</i>
1.3.3. Показники якості ниткових швів	<i>43</i>
1.3.4. Класифікація швейних машин	<i>54</i>
1.4. Безниткові з'єднання деталей	<i>61</i>
1.5. Волого-теплове оброблення швейних виробів	<i>66</i>
Питання для самопідготовки	<i>75</i>
Список літератури до розділу	<i>76</i>
<b>2. Основні та заключні процеси виготовлення легкого плечового одягу</b>	<i>78</i>
2.1. Загальні вимоги до виготовлення легкого плечового одягу	<i>78</i>
2.2. Початкове оброблення деталей	<i>79</i>
2.2.1. Підвищення формостійкості деталей	<i>80</i>
2.2.2. Оброблення зрізів та швів	<i>81</i>
2.2.3. Оброблення виточок, підрізів та складок	<i>83</i>
2.2.4. Оброблення кокеток	<i>88</i>
2.2.5. Оброблення вставок	<i>100</i>
2.2.6. Оброблення виточок, підрізів та складок	<i>100</i>
2.2.7. Оброблення дрібних деталей	<i>106</i>
Питання для самопідготовки	<i>114</i>
2.3. Оброблення кишень у легкому плечовому одязі	<i>115</i>

2.3.1. Класифікація кишень та вимоги до деталей кишень	115
2.3.2. Кишені у рамку	122
2.3.3. Кишені з клапанами	130
2.3.4. Кишені з листочками	136
2.3.5. Кишені у швах деталей	143
2.3.6. Накладні кишені	146
Питання для самопідготовки	151
2.4. Оброблення застібок у легкому одязі	151
2.4.1. Застібки, що доходять до низу виробу (деталі)	154
2.4.2. Застібки, що не доходять до низу виробу	168
2.4.3. Застібки, розміщені у швах деталей	177
Питання для самопідготовки	181
2.5. З'єднання плечових та бічних зрізів виробів	181
Питання для самопідготовки	183
2.6. Оброблення горловини у легкому плечовому одязі	183
2.6.1. Оброблення горловини крайовими швами	183
2.6.2. Оброблення горловини комірами	186
2.6.3. Оброблення вшивних комірів	187
2.6.4. З'єднання вшивних комірів із виробами	194
2.6.5. Оброблення знімних (пристібних) комірів	201
2.6.6. Оброблення суцільно викроєних комірів	204
2.6.7. Оброблення комбінованих комірів	206
2.6.8. Обробка горловини капюшоном	208
Питання для самопідготовки	211
2.7. З'єднання ліфа зі спідницею у жіночих сукнях	211
Питання для самопідготовки	212
2.8. Оброблення пройм рукавами та без рукавів.	
З'єднання рукавів із виробами	213
2.8.1. Обробка пройми виробу без рукавів	213
2.8.2. Обробка рукавів	214
2.8.3. Оброблення низу рукавів крайовими швами	215
2.8.4. Оброблення низу рукавів замкнутими манжетами	218
2.8.5. Оброблення низу рукавів пришивними незамкнутими манжетами	221

2.8.6. З'єднування рукавів із виробом	229
Питання для самопідготовки	233
2.9. Заключні процеси виготовлення виробу	234
2.9.1. Оброблення пройм після вшивання рукавів	234
2.9.2. Оброблення низу виробів	234
2.9.3. Оброблення низу виробу пришивним поясом	239
2.9.4. Заклучне оздоблення виробу	240
2.9.5. Шляхи удосконалення оброблення легкого одягу	243
Питання для самопідготовки	244
Список літератури до розділу	245
<b>3. Узагальнені відомості про процеси виготовлення одягу</b>	247
3.1. Характеристика технологічного процесу виготовлення швейного виробу	248
3.2. Способи представлення технологічного процесу	249
3.3. Характеристика методів оброблення швейного виробу та оцінка їхньої економічності	261
Питання для самопідготовки	268
Список літератури до розділу	268
<b>Додатки</b>	270
<b>Додаток А.</b> Технологічна характеристика обладнання	270
<b>Додаток Б.</b> Прокладкові матеріали закордонного виробництва	290
<b>Додаток В.</b> Приклад аналізу методів оброблення вузла швейного виробу	292
<b>Додаток Г.</b> Приклади тестових завдань для підсумкового контролю	295
<b>Предметний покажчик</b>	301



**Навчальне видання**

**Буханцова Людмила Василівна  
Привала Валерій Олександрович**

**ПРОЦЕСИ  
ВИГОТОВЛЕННЯ ЛЕГКОГО  
ПЛЕЧОВОГО ОДЯГУ  
Навчальний посібник**

Керівник видавничих проектів – А. О. Ястребов  
Друкується в авторській редакції  
Дизайн обкладинки – М. В. Кухаришина  
Верстка – М. В. Кухаришина

Формат 60x84 1/16. Підписано до друку 03.02.2016.  
Друк офсетний. Папір офсетний.  
Гарнітура Times New Roman.  
Умовн. друк. аркушів – 18,0. Обл.-вид. аркушів – 12,4.  
Наклад 300 пр.

ТОВ «Кондор-Видавництво»  
Свідоцтво Серія А01 №376847 від 28.07.2010 р.  
03067, м. Київ, вул. Гарматна, 29/31  
тел./факс (044) 408-76-17, 408-76-25